

har gjort. Lad os faae den bort; thi det er jo ikke sandt, og man skal ikke staa og sige Ting, som ikke ere sande. Forholdet er slet ikke det, at vi ville negte Regjeringen at faae lovlig Grund under Fødderne, men at denne Regjering ikke for nogen Pris vil have lovlig Grund under Fødderne. Og denne Regjering har al mulig Interesse i, saa længe den fastholder sit nuværende politiske Program, ikke at faae lovlig Grund under Fødderne, medens vi, Repræsentationen, har Interesse af, at den faar lovlig Grund under Fødderne. Ja, det er maaste ikke politisk klogt at sige den Slags Ting, jeg veed ikke, om det hører til en eller anden Beregning, at vi maask. skulde lade, som om vi ikke tillod Regjeringen at slippe udenfor Lovens Grændser. Det veed jeg ikke, men er det politisk klogt, mener jeg i alle Tilfælde, at det hører til det politiske Hylleri, som jeg anser for aldeles taabeligt, da ikke et eneste Mennekte tror paa det. Det er kun Humbug. Forholdet er i Virkeligheden dette, at Regjeringen i sin Politikk har havt den allerstørste Interesse i at sprænge os udenfor Forfatningen og selv blive udenfor den, og vi den allerstørste Interesse i, at det ikke skete. Lad os derfor ikke hylse Regjeringen med Trusler om, at den aldrig kommer ind igjen. Jeg vilde anse det for en stor Lykke, om vi kunde binde denne Regjering indenfor Forfatningen, navnlig fordi jeg, jo mere vi komme frem i Marenes Løb, ser, at Regjeringen har havt megen Glæde af disse Forsikringer om, at den aldrig skulde faae lovlig Grund under Fødderne. Nu vil jeg sige, at man maa ikke opfatte det, som om jeg vilde bebreide mig selv eller mine Medningsfæller, at vi havde givet Grund til denne Misforstaaelse, fordi vi i sin Tid vilde frembringe et Billede, der ikke var sandt. Saa ingen Maaade. Nei, men hvis vi nu vilde gjøre det, vilde det være fuldstændig usandt; thi Forholdet er dette, at den Konflikt, som vi nu have ført, maa føre til, at dette Indtryk af sig selv kommer. I Virkeligheden er denne Konflikt grundet i, at Regjeringen har tillet et Program op, som ikke kunde gennemføres med Forfatningen. Dette Program er, at Folkethinget ingen Indflydelse skulde have paa Regjeringens Sammensætning, og at Kjøbenhavn skulde befæstes. Et saadant Program kan ikke gennemføres med Forfatningen af 1866. Følgen er bleven, at Regjeringen har ført en Kampolitik mod Folkethinget, og Folkethinget har været nødt til at tage en Kampolitik op mod Regjeringen. Denne Kampolitik, som har været ført fra Folkethingets Side, siden 1872 eller i alt Fald siden 1873—74, har i Virkelig-

heden været en Forsvarspolitik for Forfatningen, men har, som al Forsvarspolitik for Forfatningen, maattet føres under Form af Angreb og har maaste undertiden fundet Udtryk i Udtalelser, Bevægelser og Stemninger, som have været stærkere, end svarende til en streng Forsvarspolitik, saaledes at Udseendet af en saadan Kamp i Virkeligheden vil blive det, at det ser ud, som om det var Folkethinget, der vil have Regjeringen udenfor Forfatningen, medens det Modsatte er Tilfældet. Deri er Folkethinget temmelig uskyldigt, og hvis man vil gaa nærmere ind paa min Betragtning, som jeg her kun kan antyde, for jeg kan jo ikke spille Thingets Tid med historiske Forelæsninger, vil man erkjende, at Alt det, der er blevet regnet Folkethinget til Last som store Ord og haarde Angreb, i Virkeligheden kun har været den Form, som den historiske Udvikling gav Forsvaret. Dette er imidlertid blevet benyttet med stor Intelligents og Dygtighed af vore ærede Modstandere — det indrømmer jeg — idet de med Bøer have grebet Rollen om Offerlammet, der skulde skydes udenfor Grundloven, som dem, der vare Gjenstand for Folkethingets Angreb, som om det var dette Thing, der ikke vilde have en Finantslov o. s. v. Denne Stilling have de benyttet med stort Talent, og jeg indrømmer, at de have havt en bedre Forstaaelse af den menneskelige Glendighed end vi. Vi have troet, at en Forfatning skulde holdes, at Rigsretten var en Samling af hæderkronede Mænd, der ikke kunde dømme efter Andet end Forfatningen, og at naar et stort Parti Landet over holdt aarlig Grundlovsfest, var det et Parti, som var gennemtrængt af en saadan Kjærlighed til Grundloven, at om Noget vovede at røre ved den, vilde de faae hele Partiet imod sig. Alt dette har imidlertid viist sig at være en Misforstaaelse. Det har viist sig, at dette Parti, som alle Partier i Verden, bestod af Mænd, der ikke blot elskede Sandheden og Retten, men ogsaa havde en stor Tilbøielighed for Magten og gif derhen, hvor Magten gif. (Modsigelse). Jo, det maa de Herrer indrømme, det har faktisk viist sig Landet over. Og hvad Forfatningen angaar, har det viist sig, at det, der skulde være Hovedhjørnestenen, den ubestikkelige Rigsret, i Virkeligheden var meget svag ligeoverfor Regjeringens Forsøvelser til at deltage i Handlinger, som den selv skulde dømme, hvilket man i Umindelighed pleier at betegne som Noget, der gjør en Ret inhabil — og man kan jo ikke ret vel etablere en Sætte-Rigsret, hvorigjennem denne Inhabilitet kunde retableres. Saadan er Forholdet, og det har den høie Regjering klart